Nr. 90. Anulu XXX.

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fii'a, candu concedu ajutóriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2 6 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 1 Decembre 19 Nov. 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tax'a timbrala a 30 cr. de fiecare publicare.

MONARCHI'A AUSTRIACA

Transilvani'a.

Deputatii de natiunalitate romana in diet'a Ungariei.

Déca partit'a aristocratica din Transilvani'a intre anii 1863 et 1864 voiá a nescí (a ignora) cu totulu conlucrarea si purtarea celoru cativa deputati si regalisti maghiari, carii lassera parte la diet'a acestui mare Principatu tienuta in acei doi ani, apoi cu atatu mai vîrtosu se cuvine partitei la care ne renumeramu si noi a nescí din partea sa orice lucrari ale acelora onorabili connationali si compatrioti si nostrii, carii condusi de convictiunile loru au aflatu cu cale a merge la Pest'a si a lua parte la lucrarile dietei. Noi adica tienemu si vomu tiené in tóta viéti'a nóstra la doctrin'a adoptata inca din 16 Maiu 1848, sustienuta si aparata de atunci incóce la tóte ocasiunile, ca déca este cá referintiele de statu ale Transilvaniei catra Ungari'a se se reguleze dupa maceime si conditiuni nóue, acelea macsime si acelea conditiuni trebue se fia statorite prin buna invoiéla de catra ambele diete cu dreptu coordinatu si numai dupa inarticularea natiunii romanesci si dupa resturnarea oricarui privilegiu, éra mai vîrtosu alu celui incarnatu in legea electorala. Pre catu timpu nu se intempla acésta, noi privimu tiér'a cá subjugata, precum ne respicaseramu si in petitiunea din 30 Dec. 1866. Statorindune noi acésta regula de conduita, s'ar paré ca chiaru si foile care póte ca apara opiniunile nóstre aru fi se nu se ocupe de locu cu activitatea séu neactivitatea ddloru deputati romani din Transilvani'a. Cu tóte acestea credemu, ca nici la unu diaristu nu i se póte denega dreptulu de cronicariu. Precum foile aristocratice au inregistratu in 1863—4 tóte lucrarile dietei transilvane si au dechiaratu numai din timpu in timpu, cumca partit'a loru nu se tiene obligata prin legile aceleiasi, intocmai ne pastramu si noi dreptulu, ba simtimu o datorintia de a inregistra acte si fapte.

Evenimentele lunilor din urma ne facu cá se inregistramu si cu privire la ddnii deputati romani dela Pest'a unele impregiurari.

De candu s'a redeschisu diet'a Ungariei in asta tómna la cateva ocasiuni in care s'au cerutu votarile membriloru casei deputatiloru se vediú, ca ddnii deputati romani era séu neinvoiti intre sine, séu dóra tocma desbinati. Unii au votatu cu partit'a ministeriala, altii din contra cu opusetionea; unii s'au abtienutu fiindu de facia, altii érasi au absentatu dela respectivele siedintie remanendu pe la locuintiele sale. Despre cei carii nu'si infaciosiara literele credentionali nici pana astadi, prin urmare nu sunt nici verificati, se reflectéza simplu, ca au remasu acasa in Transilvani'a.

Deputatii romani din Transilvani'a n'au primitu instructiuni dela alegatorii loru, pentruca legea nu mai sufere asia ceva; inse nici ei n'au publicatu nainte de alegere vreo profesiune de credintia politica, prin urmare nimeni nu póte sci, pentru care scopu au fostu ei alesi in diet'a din Pest'a, séu pentru ce scopu au mersu acolo.

Aici póte reflecta cineva ca chiaru modulu votarii despre care ne fù vorb'a mai in susu arata curatu, care de ce partita se tiene, prin urmare totuodata care cu ce scopu a mersu la Pest'a.

Déca ar' puté fi pe la noi vorb'a despre deputati numai cá de ómenii cutarei partite, atunci amu accepta si noi acea reflectesiune fara contradicere. Cá se tacemu inse, ca de cei carii pana acuma n'au votatu niciodata totu nu'ti poti forma nici unu feliu de opiniune, dar' apoi publiculu este dedatu a vedé in acei deputati nu numai ómeni din cutare partita, ci totuodata si romani, cum si fii si mareloi Principatu Transilvani'a. Publiculu celu naintatu are incai curiositatea de a intrebá, ca in acestea dóua calitati specificate mai la urma ce atitudine voru lua, ce portare voru avé la timpulu seu deputatii transilvani de natiunalitate romanésca. De asemenea intrebare nu avemu se ne miramu; sasii inca o punu mai pe facare di catra connationalii loru care intr'o forma care in alt'a.

Astadi unui deputatu din Transilvani'a nu'i mai este ertatu se fia si austriacu. Bine, preste acésta linia amu trecutu; pe deputatii transilvani iau gonitu din Vien'a si iau instradatu cum se dice la Pest'a. Deputatiloru transilvani in Vien'a le fusese ertatu a fi si transilvani si romani. Le este ertatu acésta si in Pest'a?

In parlamentulu din Vien'a constitutionea octroata in 26 Faurn 1861 trecù prin cateva reforme radicali, autonomiei provinciiloru se facura unele concesiuni, li se recunoscura unele drepturi nóua.

Uniunea Transilvaniei cu Ungari'a se prochiamà in principiu, se.si eieptoi in cateva rámuri ale vietii publice. Cu tóte acestea mini sterulu unguresu a recunoscutu in faci'a lumii de repetite ori, ca mai lipsesce inca, cá conditiunile uniunii se se desbata, de si nu in dóua diete dupa voinți'a romaniloru, nici dupa ecsemplulu Croatiei, ci numai in un'a, in cea ungurésca, cu tóte acestea elu a recunoscutu necesitatea si a dechiaratu ca sta gata de a propune uniunea la ordinea dilei.

Credu ca e de prisosu a mai observa, ca partit'a maghiara din Transilvani'a va pretinde fusiunea pura si simpla Lumea este curiósa a sci, ca in acelu casu in care parte voru vota deputatii de nationalitate romanésca carii se afla la diet'a din Pest'a? Publiculu este aplecatu a crede, ca acei deputati au acceptatu uniunea Transilvaniei cu Ungari'a in principiu prin acceptarea mandatului pentru diet'a Ungariei, voiesce inse a sci, déca si au primitu si uniunea neconditionata, adica fusiunea, séu ca sunt gat'a de a pune si ei la timpulu seu conditiuni si ale apara cu barbatia

Ei voru vota ori cum voru afla cu cale si ómeni de partit'a nóstra nu voru avé cu ei pentru acésta nici in cliuu nici in maneca. Este inse unu judetiu de carele nu scapa nici unu omu din cati se amesteca in politica si iau parte la lucrarile unui corpu legislativu. Acelu judetiu este istoria, e posteritatea.

Provinciiloru de preste Lait'a li s'a pastratu si adausu autonomi'a.

Croatiei, Slavoniei, Dalmatiei i se garanteza mari drepturi de autonomia, fara cá se se indestulésca nici cu atata.

Micolu „Sachseuland“ din Transilvani'a isi escercitéza chiaru astadi dreptorile de autonomia, ot figura docet.

Provinciile monarchiei prusiene isi au dietele loru, pre langa care prosperéza de minune, éra monarchi'a isi are parlamentulu seu.

Mai multe comitate din Ungari'a se incórda a'si pastra celu pucinu atata autonomia, cata au provinciile de preste Lait'a.

Tóta lumea européna lupta in dilele nóstra in contra centralismului absolutu. Toti recunoscu necesitatea unui centru, nu inse centru fara radiele luminatóre si incalditóre ale autonomiei.

Vota-voru deputatii de natiunalitate romanésca pentru desfintiarea autonomiei marelui Principatu alu Transilvaniei?

Multe se potu intre ómeni si credu ca sub unele séu alte forme istori'a se repetiesca pe sinesi neconteniti, éra opiniunile ómeniloru sunt si trebue se fia libere; inse opiniunea omenésca nu póte altera nici unulu din adeverurile eterne. Pentru autonomi'a Transilvaniei si pentru emancipar'ea natiunii romanesci cá natiune lupta nesce adeveruri sublime, cunoscute totuoru cati voiescu se le audia. Acelea adeveruri nu se voru puté desvota in vecii veciloru. B.

Brasiovu. (Adunari municipali.) Locuitorii acelei parti a mareloi Principatu, care e conoscuta sub numire de fundus regius — pamentu regescu, de drepturile municipali vechi confirmate din mai multe suverani tragu incai statu folosu, ca cu tóta resistenti'a unoru sisteme absolutistice si feudalistice corpurile loru representative se adune din timpu in timpu si isi canta de interesele loru. Mai anume representatiunile orasieloru si ale cetatiloru se aduna fara nici o margiuire ori candu afla cu cale respectivulu presiedinte, carele pe aici se numesce oratoru; éra representatiunile scaunelorn si districteloru inca se aduna de cate ori se simte trebuinti'a adunarii, la 3 la 4, uneori si la 2 luni. Acelea representatiuni nu sunt nicidecum organisate si compuse cá de modelu, o scimu acésta cu totii, ele inse totu sunt unu feliu de representatiuni, in care de si se afla multi membrii nepasatori si lenesi, se afla inse si zelosi, carii nu'si pregeta a vedé de trebile publice, a imboldi pe deregatori si a controla lucrarile loru; éra fiinduca adunarile acestoru representatiuni sunt mai dese, ele au si timpu mai multu spre a se ocupa cu afaceri publice, candu din contra in cecealalta parte a tierii representatiunile municipali se aduna multu mai raru si atunci inca numai cá de fuga; preste acestea timpulu de 2 multu 3 dile se perde adesea cu certe de nimicu, cu ambitiuni si urgii personali. Acésta diferintia esentiala in tractarea causeloru publice se cunósce pe tienuturi, ele saru cum amu dice, in ochii celatoriului. De vreo 60 ani incóce s'a incubatu si intre sasi multa amortiéla si nepasare; cu tóte acestea totu se mai afla multi carii isi deschidu gurile si se misca pentru binele publicu. Din contra in tienuturile feudalistice cade si ce se facuse bunu de mai nainte. In acestu punctu maghiarii si romanii se potu lua de mana, pentrucá se mérga amendoi in scól'a sasiloru. Déca sasulu e molatecu, elu inse totu merge incetisioru inainte; din contra romanulu si maghiarulu sunt cam fatalisti; ei astépta cá Ddieu séu norocolu se faca tóte pentru densii; éra déca nu se face nimicu pe voi'a loru, atunci romanulu se trage la o parte bu-imflatu si nu mai face nici pucinu catu facuse mai nainte. Acésta stare sufletésca o numescu carturarii apathia; éra maghiarulu trasnesce, fulgera, trantesce, arunca, sudaie.

Se spune ca spathi'a ar' fi lipitiósa cá si cascatur'a din fabula; candu casca unulu mai mare, casca toti dupa elu cá si regimentulu cu tare la cascatur'a comandantelui cutare. Inse cu cascaturi nu se face nici natiune, nici patria, nici statu; cascatur'a e simptom'a somnului, éra somnulu este icon'a cea mai nemerita a mortii. —

Brasiovu. In adunarea representantiei comunali din 27 Nov. pre langa terminarea unui mare numeru de trebi curente s'au decisu si unele lucruri de interesu comunu si anume.

In respectulu canalisarii se afla cu cale, ca dupace cas'a comunala sacrificà si pana acum sume fórte mari pentru canalisari cu pétra ciioplita, canalulu din Brasiovechiu si altulu din Schisi se se faca din cas'a comunala numai pre catu acelessi trecu prin locuri comunale, éra pentru restu se platésca vecinatatile. Scocurile suterane din strat'a funariloru nu se voru face din feru turnatu, pentruca din feru ar' costa cu

35 mii fl. mai multu cá din lemnu; deci se cere dela inginerii si technici unu planu nou.

Asupra padurituluí s'au redicatu óresi voci tari si s'a scrisu la un magistratu, cá se stringa in pinteni mai altmintrea pe deregatorii'a padurariloru cetatii, pentrucá se se cunósca pe ce se cheltuescu 14 mii fl. pe anu.

In privinti'a fabricei de gazu, care mai cere o despagubire de 1216 fl. pe a. c. s'a observatu intre altele, ca vecinatatile platescu fórte greu si rcu partea ce se vine pe ele, ca socotél'a loru respectiva este incurcata si ca in acésta causa trebue se se iè mesuri multu mai strabatatóre.

Din contabilitatea comunei se vede, ca acésta comuna imparti pe anulu c. preste 10 mii fl. v. s. la o multime de familii scapatate, véduvite, orfane, bolnave nepuntitióse, fara diferintia de nationalitati si confesiuni, ca inse intre cei ajutati s'au stracuratu mai multi straini din alte comune, cum si ca comun'a e in periculu de a i se multi proletariatulu strainu preste mesura. Deci s'a decisu, cá se se faca in celu mai scurtu timpu o conscriptiune acurata de toti locuitorii, vechi, noi, naturalisati si cu totulu straini, éra intr'aceea orice persóne aflate cá vagabunde se se tramitia nesmintitu si neaparatu la urm'a loru, adica la comunele de unde au venitu.

Servitiulu politienescu dela unu timpu incóce s'a ingreunatu preste mesura; éra fiinduca cu institutulu vechiu alu pazitoriloru de nópte nu mai e indestulatu nimeni, s'a decisu din nou, ca in locuiu celoru 60 pazitori de nópte se se multiésca soldatii politienesci bine armati si bine deprinsi, carii se fia comandati a patrola pe rendu preste tóta nóptea. Intr'aceea tatiloru de vecini (capitani de patrarie) inca li se recomenda energia mai multa in sustienerea ordinei.

Se face propunere, cá trotoarele se se curatie regulatu de nea indata dupa fiacare ninsóre, pentrucá se nu venimu in periculu de a ne frange ósele pe trotoare inghiatiste si lunecóse cá stiel'a.

Unu comunicatu alu comitatului Zemplinu, care cere cá se le stamu in ajutoriu la dieta pentru gonirea oricarei stile limbi din trebile publice afara de cea maghiara, s'a pusu ad-acta. —

Sibiiu 24 Nov. c. n. 1867.

Domnule Redactoru!

D. corespondente dela Clusiu Gr. Chiffa in Nr. 87 alu Gazetei, dice: ca ar' fi intielesu, cumca comitetulu Asociatiunei transilvane romane in un'a din siedintiele sale din urma, ar' fi asemnatu unu stipendiu din cele mai principali la unu renegatu, care inegrise pre romani in foile neromane — — — si apoi intreba, ca óre cine suntu patronii lui?

Fiinduca d. cor. atinge unu corpu morale nationale, adica comitetulu Asociatiunei transromane, carele, incatu sciu eu, totudéun'a cu tóta scrupulositatea s'a nevoitu dupa potintia a corespunde chiamarei sale nationale: in interesulu adeverului si pentru chiarificarea lucrului, cum si cá romanu, me simtiu detoriu in cateva cuvente a respunde la asertiunile suso atinsului d. corespondente.

Cá unulu, carele am avutu fericirea de mai multi ani a serví la siedintiele comitetului Asociatiunei cu ocasiunea impartirei stipendiiloru Asoc. me simtiu detoriu in interesulu adeverului, a constatá, cumca comitetulu totudeauna se pórta in ast'a afacere, conduau de principiele cele mai salutarie, ór' nu de patronarea cutarui séu cutarui concurente. Comitetulu in afacerea impartirei stipendiiloru, avú totudeuna de principiu conducatóriu, progresulu, moralitatea si miserastatea tenerilor concurenti, constatate prin atestate demne de credintia. De aceste principiu fù conduau acelu corpu morale si cu ocasiunea impartirei stipendiiloru pre an. scol. cur. Déca totusi pre langa intentiunile sale cele mai nevinovate si mai curate, a potutu se se insiele in unele sale presupusetiuni, precum scést'a de multeori se póte intemplá in lucrurile ómenesci pre langa cea mai curata intentiune, cu tóte acestea eu crediu, ca acelu corpu moralu nationalu nu merita a fi tractatu astfeliu, si a fi numai decatu denunciatu la lumea larga, ca dà stipendiu la cutare renegatu. Stipendiulu, deespre care se pare a sieptá d. coresp., fù datu, — cá si celelalte — pre bas'a documenteloru de progresu si moralitate, produse din partea concurenteloi, si debue se recunosca, ca comisiunea esaminatória si opionatória in privinti'a concurseloru intrate pentru cestiunatulu stipendiu, esaminandu si combinandu atestatele si documentele resp. n'a potutu se faca alta propunere mai drépta si mai corespondatória principialoru statorite din partea adunariloru generale ale Asociatiunii si resp. ale adun. gen. din 1862, relativu la conferirea stipendialoru. Déca, cu tóte acestea, relativu la concurentele de sub cestiune, s'a potutu, pre langa cea mai curata intentiune, se se insiele in presupusetiunile cele bune comisiunea esaminatória si resp. si comitetulu Asociatiunei; sici, dupa opiniunea mea, nu e de vina nici comisiunea nici comitetulu, prin urmare nu merita imputare in publicu. Ca-ci, déca comitetulu Asociatiunei, pre timpulu conferirei stipendialoru, avea la mana date si informationi secure, cumca cutare teneru concurente e renegatu, ca innegresce pre romani, in foile neromane etc. atunci de siguru unui stare retacitu nu'i ar' fi conferitu nicidata stipendiu, din denarii nationei.

Cá unulu, carele totudeauna am tienutu si tienu, ca concordi'a, fratiésc'a cointielegere, e unulu dintre factorii cei mai vitali si prosperarei si consolidarei unui corpu nationale si resp. alu unei natiuni bantuite de atatea calamitati, cum e si natiunea nóstra, 'mi asi luá voliu cu cea mai cordiale amóre a rogá atatu pre laudatulu d. coresp., catu si pre oricare romanu cu simtiuri adeverate si curate, cá se nu ne grabimu a ne dá la golulu lumei partile nóstre cele cu umbra, chiaru si in casuri de acele, unde reulu séu vreo gresiéla comisa de o parte séu alt'a, se póte vindecá usioru si pre alta cale, dar' mai corespondatória, mai edificatória si mai fratiésca. Chiaru si in casulu de facia, — relativu la obiectulu de sub cestiune, — o informare sincera, spriginita cu date autentice din partea resp., erá dóra cu multu mai binevenita, si póte mai corespunatória, chiaru si in interesulu bunei armonie, decatu o atare procedura urmata de d. coresp mai susu mentionatu. Dupa cum sciu, unu altu barbatu romanu din Clusiu ar' fi tramisu óresicare informatiune pre cale privata la unu membru alu comitetului de sici, dar' daun'a numai, ca si acela sosi cam tardioru, dupa impartirea stipendialoru Asociatiunei pre an. cur. 1867/8; totusi crediu ca si soum 'si va avé efectulu seu.

In urma die corespon lente! cu sum de opiniune, se ne marturisimu sincern unui altu'a pecatele nóstre, si in sensulu si spiritulu santei scripturi, se ne nevoimu a ne indreptá unii pre altii cu amóre fratiésca, si numai in casulu déca nevointiele nóstre in privinti'a indreptarei, nu ne voru succede nici decatu: atunci se alergamu si la alte midilóce mai simtitórie*) In acesto spiritu, ne invetia si s. scriptura se procedemu facia unii cu altii, inse se nu ne invinuimu numai decatu unii pre altii, in faci'a lumei, cá se nu damu noi insine ocasiune, neamiciloru nostri, — de cari vomu fi avendu destui — a esploatá spre folosulu seu si daun'a nóstra, scaderile, cari le póte ca le vomu fi avendu si noi, cá ómeni muritori, supusi slabiciuniloru omenesci. — Die coresp., cu durere de anima trebue se ti marturisescu, — ceea ce si sci bine si dta si sciu altii, — ca déca noi romanii amu fi conduai, in toti pasii nostri, pusi si in interesulu cassi nóstre nationale, de acelu mentoru mare alu binelui si alu prosperarei individiloru, cá si alu natiuniloru — de acelu mentoru mare dicu carele 'in numimu cu frumosulu nume: „Concordi'a“, si pentru a carui onóre si eternisare strabunii nostri rediicara temple si statue: 'mi place a crede, ca in acelu casu, facia cu tóte impregiurarile nefavoritórie, in care ne aflamu, totusi am stá cu multu mai bine si cu cass'a nóstra nationale, de catu cum stamu in presente. — . . r. .

*) Eram prea convinsi, ca comitetulu Asociatiunei nu póte porta vina la casulu de susu, de acea amu si datu la lomina cartirea numita, pentrucá retrangunduse nici pe suptu mana, nici pe din dosu se nu se mai póta suspitiona lucrarile si nobil'a intentiune a unicului nóstru corpu moralu nationalu, ci se fia increderea in unele lui intentiuni afara de tóta indoiél'a, ceea ce acum si trebue se fia. — Red.

Aproposu! La cuventulu celu santu „Concordia“ intru tóte cele salutarie patrici si nationei, nu pótemu se nu asecuramu si odihnimu pe scriitoriulu „Revistei diaristice“ din „T. R.“ Nr. 91, ca nemicu alta nu ne conduse nici la atingerea nóstra din Nr. 86, decatu simpl'a privire si compunire a resultateloru concordiei, candu si unde dominéza acésta preste tóte si preste totu. — De acea nici ca amu atinsu vreo córda de a direptulu, cu atatu mai pucinu specialitati; — ci am rechiamatu numai atentiunea celoru de pe cali diferite, ce lucra réu voru a contribui la comunulu scopu: ca, facia cu giurstarile, a sositu timpulu, cá se ne intelnimu odata in focularulu comunelioru interese si dorintie nationale patriotice. Apoi „concordia“ mi a fostu, este si 'mi va fi idolulu scelu, catra care, de candu luaiu condeiulu a mana, mi amu indreptatu mu si inchinatu tóte trasurile lui, nu numai in cause mari comune patriotice, nationale, confesionale, scolarie etc., ci chiaru si in cele private. — Deci se fimu de acordu cu totii „la gruparea si concentrarea poteriloru nóstre nationali la orce afacere nationala“ nemica partialu se nu ne póta abate dela „concordia“ ce ni o reclama binele comunu. — K.

Din com. Clusiului 18 Nov. 1867.

(Urmare si capetu din Nr. tr.)

I. Causele ereditarii.

Dupa cum este cunoscutu, in comitate causele ereditarii se pertractéza cu tóta negligenti'a, éra averea curandiloru este espusa tuturoru pradiloru.

Judele primariu provóca comitetulu, cá se cugete la midilóce, cu cari se ajute atatu pertractarea grabnica a ereditatiloru, catu si administrarea regulata a averei minoreniloru si curandiloru.

Judele primariu alla greutatile in patent'a din 9 Oct. 1854 si propune, cá comitetulu in representatiunile sale se céra:

1. Cá dóua scaune orfanale se se unésca intr'unulu, cu siediuti'a in Clusiu.

2. Cá acestu scaunu orfanale se aiba si pertractarea ereditatiloru, éra nu numai causele tutorali si de curatoria, cá pana acuma, si se lucre prin comisiuni esmise.

3. Cá pertractarile de ereditati se se stérga, pentru maicreni, déca acestia nu voru cereo.

Acestea puncte prin comitetu séu primito cá se se céra dela ministeriu prin o adresa.

Greutatile nu suntu inse in patent'a din 9 Oct. 1867 de ale cautá. Acésta patenta cuprinde in sene dispusetiuni facute cu tóta ingrigirea, atatu cu privire la o pertractare grabnica a ereditatiloru, catu si la o administrare buna si regulata a averei pupililoru si curandiloru.

Reulu este de a se cautá acolo, ca prin judecatorii nu se observéza tóte prescriptele acestei patente, apoi imparfirea ereditatiloru cu realitati, sub jurisdictiunea judecatoriiloru colegiali si scoterea acelora de sub jurisdictiunea judetialoru singulari. —

Acésta asiu puteo si demostrá, inse nu voiu, cá acésta corespondentia se fia pré voluminósa, fia inse destulu, de argumentu a aminti, ca pentru unu bordeiu cu locu de 4□, trebue cineva se vina, d. e. dela Ripa de susu, la Clusiu la pertractare, cale de 5 dile.

Deci dupa opiniunea mea, a' fi, cá spre a usiorá pertractarea ereditatiloru, se se faca dispusetiuni:

a) Cá tóte datorintiele din patent'a d. 9 Oct. 1854, se se lege de judeciale sing. dupa ce scést'a o pretende si patent'a.

b) Dupa ce institutulu de comisiuni orfanale, bine organisate, nu numai este bunu si salutariu, ba din contra ar' fi de a se introduce in tóte comunele, nu se póte lauká intrunirea comisiuniloru orfanali intr'unu, ci in comitatulu Clusiului ar' fi de a se inmulti celu pucinu la numeru de patru, sasia catu la fiacare judeciu singulariu se fia o comisiune, care se constédin judele singularin cá presiedinte, din 2 asesori cá membrii ordinari, avendu dupa impregiurari catu se potu de multi membrii onorari, dupa putintia din tóta comun'a cate unulu, cari s'ar folosí mai multu si fara spese cá comisari esmisi, in locuiu unde locuiescu.

Asia s'ar poté cu graba pertractá ereditatile si s'ar poté face fara amanare dispusetiunile tutorali.

Unu membru romanu din comitetu a trasu atentiunea asciuia la o alta greutate, ce impedeca pertractarea de ereditati si incheiarea grabnica a acelei, mentiunandu acea dispusetiune politica, dupa carea tierauulu si scuma, dupa ce s'a facutu proprietariu mosiei sale, intr'atata, catu este impartirea acelei oprita, nu póte dispune preste proprietatea sa.

Dupa ce vorbitoriulu a desfasiuratu prin

exemple, cătu contribue acésta dispusetiune la sarăcirea tieraniloru si ce urmări triste are pentru familii intregi, candu pentru datorii bagatele, se esecutézà mosi'a intrégà, ci nu este ertata daraburirea, fiindu sprigiuitu de mai multi vorbitori, comitetulu a decisu, cumca in representarea ce voru face la ministeriu, se céra cà urgenta stergerea acestei ordinatiuni.

Cà intre ronduri, observezu, ca pentru tóte propunerile judetui primariu, s'a alesu o comisiune, carea a dóua di si a datu opiniunea.

In

II. Causele urbariali, dupa proponerea judetui primariu, a aflatu si comisiunea de lipsa cà acelea se se pertractéza la faci'a locului, asia catu referentele se pornésca din satu in satu si se totu pertracteze.

Membriulu romanu in asta comisiune, Ladislau Vajda, a notificatu mai insinte de tóte, lipsa comentarei oficiose, a patentei din 21 Iuniu 1854, si apoi infiintiarea tribunaleloru urbariali. Dupa ce densulu cu opiniunea sa in comitetu a statu singuru, acea si-a dat'o, elu crata cu multe cunoscintie si stradania, in scrisu com sunt, éra in comitetu s'e otaritu cà operatulu dlui Vajda se se substérna cu celelalte acte ministeriului. Credu, cumca dlu L. Vajda, operatulu seu celu intr'adevero interesantu, lu va da si la publicitate *).

Atata despre justitia.

Mai e inca interesanta deabaterea, la o recusitiune venita dela comitetulu comitatului Turdei, in care ceru, cà prin o adresa se spriginésca si comitatulu Clusiului aceasi adresa a numitului comitetu, unde densii cerù, ca judeciele singulari se se stérgà si starea loru de activitate se se traspuna solgabiraleloru.

Comitetulu comitatului Clusiului inse, dupa ce adres'a acesa, a carei aparare se cere, tractéza despre nesce principie de viétia pentru justitia, despre imprennarea justitiei cu administratiunea, nu póte recomandà acésta imprennare, din contra afla unu castigu in separarea justitiei de administratiune.

Romanii inse privescu in imprennarea justitiei cu administratiunea si increderea proceseloru ce se tienu de judii sing. judiloru procesuali, o restituire a acestui fetu alu absolutismului, pre care tóte statele cultе l'au alungatu, si care la noi ar' deschide calea la decisiuni grabite, fara fundamentu de lege, — ar' pericilitá dreptorile privatiloru si ar' provocá arbitrariu de totu soiulu.

Cà in tóte comitatele, si in comitetulu comitatului Clusiu c'a statoritu bugetulu pre an. venitoriu. Platile s'au redicatu preste totu. Doi insi n'au fostu multiumiti cu urcarea platiloru, preotulu sasescu din Clusiu, Hintz si proprietariulu din Samosfaleu Vajda Samuel seu.

Celu de antaiu cere dela comitetu, cà sei spuna causele, pentruce urca platile si proportiunea dupa care s'a intemplatu asta urcare. Dupa ce mai multi vorbitori si dedera dusluciri, se redica contele Ioanu Bethlen jun. si 'lu intréba pre preotulu Hintz, cà sei spuna, cumca dupa ce proportione tragu senatorii sasi, in unele jurisdictiuni, cu multu mai micutie, de cotu $1/2$ comit. Clusiului, plati de doua ori asia mari cà assesorii in comitate! La acestea, circumspect si prudens a tacutu.

Vajda Samuel este mai mare patriotu maghiaru decatu maghiarii, elu a pretinsu, ca si platile care sunta se se stérga, si facare se slugésca din hazafisàg.

Este de insemnatu, ca acestu Vajda are unu — — — de fetioru, pre care nu scia pre ce cale l'ar poté indesà in ceva platutia.

In siedinti'a acést'a a comitetului s'a alesu si unu controloru.

Insinte de alegere, preotulu Hosszu, a atrasu atentiunea comitetului la acea impregiurare, ca fiindu preoptorulu maghiaru, se fia alegatorii cu cuitate si se sléga de controloru unu romanu.

La acésta s'a redicatu unu membru maghiaru, alu carui nume nu l'am potutu aflà, si a **protestatu solemnu** in contra la astfeliu de provocari, ca-ci estea suntu bujtagatasiuri, in facia adunarei intregi. Audisi Dta, Dle Redactoru, bujtagatasiuri cà estea si mai vedinta?! Vedi bine controloru s'a alesu unguru.

In fine s'a cetitu suplic'a aloru doi practicanti pre langa cei doi deputati si comitatului in Pest'a, in carea ceru, cà se le dè comitatulu unu onorariu de subsistentia. Li s'a votatu 60 fl. v. a. De unde se voru plati acesti bani, dupa ce comitatulu cassa slodiale nu are, nu se scie, dara atata sta, cumca acesto onorariu comitatulu are se'lu refusésca.

De asta data numai atates.

Óre dintre junii romani cati practicanti se afla tramisi pentru cosercitiu in parlamentarismu din tóte tienutorile locuite de romani? Vedi acésta e pentru noi o necesitate mai urgenta decatu multe altele. Se o luamu in seriósa consideratiune din tóte impregiurarile si se ne pregatimu si noi luptatori de timpuriu, cà la nevoi se fimu bine representati. — R.

Causele urbariali la faci'a unui tribunalu de presa.

(Incheiare.)

Eu nu am incheiatu cu nimeni contracte in privinti'a speseloru procesuali, prin urmare neci cu clientii din Secuime.

Spesele unui procesu urbariale urdite in M. Osiorheiu le amu socotitu in 30 fl. v. a., care suma mi s'a si platitu de catra mai multi secui.

Pentru acésta suma am lustu informatiune, am pertraptatu cau'a in M. Vasarheiu 10 mile departe de Turda, am apellatu si revidiutu judecat'a, care pentru clientii mei a fostu mai totu deuna ne favoritóre din causa, pentruca precum e cunoscutu de comunu, o parte a tribunaleloru ardelene a fostu si inca mai e de parere, cumca in Secuime n'a fostu jobagime.

Afara de acésta mai de multe ori am fostu silitu a face calatorii indesiertu pana la M. Osiorheiu, amanandu-e pertraptarile, fora cà se fiu de timpuriu incunoscintiatu. —

Asia au platitu si ómenii din Sz. Anna o parte a speseloru procesuali cà anticipatiune.

Cumca cu deosebire procesele secuesci le am portatu si le portu cu pagub'a mea, se va putea convinge onoratulu Tribunalu din celea descrise mai inusu. —

N'a fostu scopulu meu neci decatu de a castiga dela acei clienti si mei din Secuime sume de bani cu nedreptulu, ci de a'i apara in periculu in care se afla. —

Leamu primitu procesele mai cu seama din causa, fiindu ca alti advocati de pe scolo nu voiau ale primi in contra puterniciloru contrarii, ei mai bucurosi isi erutia ostenelele nerentabile, la care eu m'am supusu chiaru in contra interesseloru mele proprii. Cu tóte acestea déca clientii mei s'au simtitu asupriti cu anticipatiunile platite, au avutu si au dreptulu a pretinde licuidarea speseloru prin tribunalu si a pretinde inderepta summ'a ne licuidata. Numai dupa procedur'a acésta prescrisa de lege si dupa ce nu m'asi fi supusu la decisiunele respectiveloru tribunale, ar' fi avutu clientulu meu cuventu de a se plange in contra mea, dara neci atunci nu iar' fi fostu ertatu corespondintelui din „Telegrafu“ a publica despre mine ca despoiu pelea ómeniloru si le manancu carnea.

Ad 8. Nu e adeveratu, cumca dela locuitorii din Toplitia, Mesterhaza si Cuesdu asi fi luatu sume mari pentrucà se le portu procesele. Cumca au platitu pentru procesele care le portu din anulu 1861, e dreptu, dara cumca facia cu lucrarile mele advocatiale, facia cu spesele avute si cu sarasiile platite prin mine, sar' puté numi mari acelea sume, neci celu mai mare inemicu, neci celu mai corupto omu nu póte sustiené. —

Mesterhaza si Toplitia se afla in departare celu pucinu de 22 de mile de Turd'a, éra tribunalulu loru de 14 mile. Actele procesuali statu dela deregatoriele administrative, cata si dela tribunalele urbariali dovedescu pe de plinu, de cate ori am lucrtu calatoria din Turd'a in faci'a locului si la deregatoriele respective, si cate recurse, apelatiuni si revisiuni in interesulu acelora comune.

Asia numai dupa specificarea lucrariloru, ostenseleloru si speseloru mele avute cu acelea procese mai de 7 ani de dile s'ar puté afirma, cumca sumele platite pana acuma suntu prea mari séu prea mici; pana atuncia afirmarea despre acelea sume, cumca suntu mari nu e alta, decatu o calumnia respandita cu scopu de a reduce opiniunea publica si a instraina pe publicu de catra mine.

E minciuna ca asiu fi perdutu procesulu Toplitieniloru, ca-ci e i l'au pierdutu i n s i n t e de a veni la mine. In 1859 au facutu o pace, in intielesulu careia avéu se capete pentru dreptulu de pasunatu si lemnaritu sfara de locurile loru proprie 5000 de jugere; inse candu a fostu cà se duca in deplinire acésta pace, s'a ruptu din locurile loru proprie o parte mare, cu care s'a implinitu competiti'a de 5000 jugere. Afara de acésta regulares s'a facutu cu totulu in contra legiloru de segregare astufeliu, in catu neci o parte neci alta nu 'si póte folosi competintia amesurata scopului.

Judecat'a cea d'antaiu, care ordina segregarea in intielesulu acesta s'a admanatatu unui straiinu, nu judelui, din care causa eu am recursu la tóte decisiunele bassie pe acésta judecata ne trecuta in putere de dreptu. Pe calea recurseloru am ecsoperatu asternerea tuturoru acteloru spre decidere la tribunalulu supremu; precumu arata resolutiunea sub C. in origine alaturata, inse actele respective in lun'a trecuta i n c a n u s e a f l a u la tribunalulu supremu.*) De unde se vede cumca acea parte a procesului care o amu primitu eu asuprami inca nu e definitiva decisa, prin urmare neci nu e perduta.

Procesulu Mesterhazei asemenea nu e perdutu, ci din contra e inpaciuitu din Septembre anulu curgatoriu. — Impaciuirea o amu facuto eu in faci'a locului in Mesterhaza spre cea mai mare multiumire a astenitoru, de órece pentru competinti'a din paduri capata peste 7500 jugere. Din acesta cuantu se vinu pe fiesce care jobagiu eliberatu in 1848 peste 40 jugere padure, era dupa sesionele antice, dupa care au voitu contrarii ale mesura competinti'a legale, se vine dupa fie care sessio anticua cate 125 jugere. —

Asia dara procesulu Mesterhazei nu e perdutu, ci déca acesta inpaciuire se va lasa in in loco, e castigatu astufeliu, in catu mai bine nu s'a pututu neci spera. — (Vedi si epistol'a lui Pavay).

Dara si celea lalte afirmari ale corespondintelui suntu minciuni si adeca, cumca nu au si fostu neci o data in faci'a locului si asiu fi tramisu la pertraptari pe altii, pentruca in anulu 1862 am fostu in persóna in Mesterhaza si Toplitia, am lustu eu in persóna in facia locului celea d'antai informatiuni. — Procesulu comunei Mesterhaza l'am pertraptatu eu in persóna si l'amu incrotalatu asemenea in persona la tribunalulu din S. Reginu.

Asemenea nu e dreptu, cumca la pertraptari in caus'a acésta asi fi tramisu totu pe Castoreanu si Parthenie Ratiu, pentruca la pertraptarea din 24 Iunie care a tienutu pana in 2 Iulie a. c. am tramisu pe Georgie Ratiu, care e jurista absolutu, are pracsa de 12 ani de jude si concipiente advocatiale si care nu de multu a si depusu censura de advocatu. — La pertraptarile asupra planului de regulare defipte pe 23 Septembre in fatia locului in Mesterhaza si care a' durat'o pana in 2 Octobre a. c. am fostu eu in persóna. (Vedi scrisórea dn. ad. Pavay si respectivele protocóle.) Procesele locuitoriloru din Cuesdu s'au portatu in scrisu prin urmare n'a fostu de lipsa a tramite pe nimeni la pertraptari. La ascultarea martoriloru in causele acestea am tramisu pe Georgiu Filipu jurista absolutu, fostu jude primariu si omu cu pracsa de mai multi ani. Acestea procese suntu decise in 2 instantie, dara nu se perdute de totu, de óre ce suntu tóte revidate la a 3 a instantia. Inse neci perderea acelora in 1a si 2a instantia nu s'a intemplatu din vin'a mea séu a substitutiloru mei, cera ce potu dovedi actele respective si cu deosebire motivele judecatiloru revidate.

Din acestea asemenea se vede, cumca celea publicate la punctulu acesta in „Telegrafulu Romanu“ suntu ne adeverate, suntu calumnii. —

Ad 9 si 10. Nu e dreptu cum ca la celea lalte tribunale inca nu am prea amblatu. Contrariulu acelora afirmari malitióse si tendentióse se póte dovedi prin actele tribunaleloru din Turd'a, Clusiu, Aiudu, D. St. Martinu si Reginu. Actele la care me provocu poto arata, cumca si intr'o singura causa nu odata, ci mai de multe ori am fostu la pertrapteri si am siedutu pe acelo cu septemanile intregi. —

De a merge inca la tóte pertraptarile in persóna e cu neputintia si a fostu mai vertosu cu neputintia in anii 1862, 1863, 1864 si 1865, pe candu mai in tóte comitatele Ardealului numai eu singuru aparàm causele romaniloru pe la tribunalele urbariali.

Inse neci acelea cause pe carii nu le am

---

*) Asteptamu se ni se impartasésca cà se servésca de indreptariu in asemene obiectu. — R.

*) Auditi minune, tribunalele la care s'au depusu recursele, inca n'au inaintatu actele de atatu anii! R.

potutu pertrapta in persóna nu s'au periclitatu, neci s'au perdutu din vin'a mea séu a substitutiloru mei.

In catu se atinge de provocarea corespondintelui la Nrii Gazetei 27 si 28 din anulu 1866 alaturu sicia 7 atestate sub D. E. F. G. H. I. K. dela acelea comune, ale caroru procese le am portatu pre acelu timpu si le portu si astadi, si cu deosebire dela comun'a Mesterházа si Cucsdu, la care se provóca si calomniatorulu de acumu. Din acestea se vede, cumca celea scrise de protopopulu Crisianu au fostu tocu asemenea calumnii, precumu suntu si ale Telegrafului romanu. — Clientii mei si pe atuncia, cá si acum suntu indestuliti cu purtarea proceseloru, de óre ce dela ei pana astadi neci unu semnu de nemultiumire n'am observatu. — In urma dupace s'a saturatu corespondintele Telegrafului cu descrierea minciuniloru, se adresiadia la tinerimea romana dascalinduo, cá se judece bine cui tramite adrese si salutari. Din acésta esbortare se vede scopulu si intentiunea corespondintelui, de a instraina nu numai poporulu, dara si inteligenti'a de catra mine, si de a destepta antipatii si ura in contra mea.

Competinti'a onoratului tribunalu se justifica prin acea impregiurare, ca redactiunea si editur'a „Telegrafului romanu" se afla in Sibiiu, unde s'a si publicatu articlulu de sub intrebare.

Onoratu Tribunalu!

Celu mai scumpu tesauru alu omului pe lume este onórea lui; nici o dauna materiale nu se póte asemana cu vatamarea onórei. Si nu e mirare, déca in unele tieri numai prin duelare si varsare de sange se póte da satisfactione vatamatului, ca-ci prin vatamarea onórei se vatama dignitatea omenésca. Omulu vatamatu in onóre isi perde puterile, se indignéza, i se slabesce voi'a de a continua lupt'a la care e destinatu, in interesulu umanitatei, alu patriei si natiunei. Vatamarea onórei e mai adencu simtita si durerósa pentru acela, carnia ii spune consciinti'a ca si-a implinitu datorinti'a si chiamarea facia cu de aprópele si facia cu connationalii sei. — Etc. etc.

Turd'a in 2 Novembre 1867.

Dr. Ratiu.

UNGARI'A. Pest'a 26 Nov. Mai. Sa imperatulu sosi la Bud'a, unde va remane vro 5 dile.

Dietʼa se ocupa totu cu obiecte menuntiele, cá cum n'ar voi se musce din marulu cestiuniloru celoru mari vitali, com e caus'a nationalitatiloru. Eri in camer'a deputatiloru la interpelatiunea dep. Gajzágo respunse min. justitiei in caus'a Ardéluiu, ca legile maghiare de eredităte suntu cu scaderi si trebue sa se perfectioneze, apoi potu se serbésca si pentru Ardéiu, pana atunci unu provisoriu nou ar' conturba numai relatiunile dincolo de Királyhágó (ministru nu portà numele de Transilvani'a prin gura).

Proiectulu despre e ditatea secuiésca inca in anulu acesta se va desbega.

Tribunalele urbarisli se voru asiedie in timpu de vreo cateva septemani si caus'a cartiloru fonduari inca.

Decatu tóte mai de urgentia se afla pentru acum proiectulu de lege pentru emancipar'a jidaniloru, pe care 'lu si asternù camerei min. pres. Andrássy, si celu in caus'a dromului de fieru. Anulu trece. Vomu vedé cum va mai poté ministeriulu escusa amanarea cestiunii nationalitatiloru. —

Proiectulu de lege pentru egal'a indreptatire a jidaniloru suna asia:

§ 1. Locuitorii israeliti ai tierii se dechiara asemenea autorisati la esercitarea tuturoru drepturiloru politice cu locuitorii cresciuti si tierii. § 2. Orce lege, orce usu si orce ordinatiune, contraria acestei legi, se desfiintiaza prin acésta. —

In Vien'a s'a primitu duslamulu si in caus'a de susu inca se va primi, cá si legea pentru quote. — Pasivistii voru avé timpu de cartitu. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Bucurescі 24 Nov. „Romanulu" din 12 ne anuncia, cumca in 23 sér'a s'a datu in onórea ministriloru unu banchetu din partea comercialui capitalei, la care fura invitati toti barbatii insemnati din tóte partitele si din tóte starile societatii. Banchetele politice au o mare insemnatate si acést'a nu o putemu denegá nici acestui banchetu, indatace vomu cumpani tosstele ce s'au redicatu in decursulu lui.

Unu comerciantu aratà in primulu toastu multiamirea comercialui capitalei si recunoscinti'a lui detorita ministriloru, pentruca au adoptatu in credeulu loru politicu principiale societatii moderne, ideele domnitóre in Europ'a libere, staruindu cu nestramutata si neobosita credintia a le castigá trimfulu in statulu romanu si urandusi sieși si tierei intregi o durata lunga a starii de lucruri de astadi supta guvernulu, care lucréza spre a i intari fericirea si spre a i asecurá drepturile si libertatea intonà: „Se traiésca Carolu I.! Se traiésca ministeriulu seu!"

D. Stefanu Golescu in primariu in numele ministeriului pronuncia urmatórele cuvinte:

„Domniloru, inchinu cu fesiere in numele colegiloru mei acestu toastu pentru corpulu intregu alu comerciantiloru din capitala.

„De candu s'a suitu pe tronulu Romaniei una dinastia ilustra, ale carei virtuti etramosiesci chiaru in acelu regatu de unde se trage, serva de modelu si inspira respectu, corpulu comerciantiloru, in orice ocasiune n'a lipsitu a manifestá devotamentulu seu si iubirea sa catra Carolu I., augustulu nostru Domnitoriu. Am deplin'a credintia, ca acestu devotamentu, ca acésta iubire va cresce neincetatu pe catu vomu conósce mai bine pe Alesulu Natiunei, pe Suveranulu nostru si cugetarile sale, cari n'au de scopu de catu tari'a, libertatea si mari'a natiunale. Catu pentru noi, domniloru, vomu cautá totudéun'a se ne facemu demni de increderea ce ne arstati si de care suntemu fericiti si mandri.

Se traiésca Carolu I.!

Se traiésca comerciulu si industri'a natiunale!"

D. Gusti, min. de culte, in numele comerciului de preste Milcovu totu pentru inflorirea comerciului si a avutiei natiunale in tóta Romani'a.

Gen. Golescu pentru armat'a romanésca, care in tóte ocasiunile a sciutu si va sci a fi óstea natiunala.

Colonelulu Bratianu pentru gen. Golescu, care a lucratu de sui pentru libertate si natiunalitate si pentru redicarea unui trono puternicu si mare in Romani'a.

Colonelulu Adrianu pentru guardi'a natiunala cá radimulu patriei tronului si institutiuniloru liberale si dupa alte vreo cateva

D. min. I. Bratianu tiene unu toastu lunga dovedindu, ca inteligenti'a si toti fratii patrioti din Romani'a de preste Milcovu suntu cu unu cugetu si cu o anima pentru sustinerea constitutiunii si a tronului, si ca unirea tocmai fratiloru de preste Milcovu le aduce mai multe folóse, fiinduca decandu s'a facutu unirea pe lunga alte folóse li s'a golitu si tier'a de multi de acei ospeti mai intreprindietori, de cari este plina (jidanii?) si nici unu interesu industrialu nu se afla, care se i faca a nu voi unirea sci. Elu dara dice, ca la acésta serbatória a unirii nu este vorba de unirea principateloru, pentruca acésta nu e pusa la indoiéla de nici unu adeverato romanu, ci de unirea simtieminteloru si mai incolo urméza asia:

„Vorbesou de una alta unire mai importante, de unirea simtieminteloru, a ideeloru, a intereseloru, a clasiloru. Acésta unire o infsciéza banchetulu de asta séra. S'au vedutu societati mai mice decatu cea romana cari, multamita unei asemeni uniri, au lasatu in istoria pagini mai frumóse decatu imperie intinse. Pentruca unirea clasiloru produce resultate mai mari decatu chiaru unirea a dóua tiere. De acea am fostu fericitu candu am vedutu realisata aici acea unire. Tóte clasile, tóte interesele suntu in adevaru representate aci: industria, comerciu, profesiuni liberali, meserasi, functionari, advocati, militari, artisti, toti suntu aci. Cine a mai remasu óre nerepresentatu? Nimine, decatu cativa individi ce, culcanduse pré tardiu si n'au avutu timpu inca se'si fr ece ochii, se védia, se intielége. Totu inse ce produce, totu ce traiesce din lucrulu seu este representatu in asta adunare. Candu una societate ajunge a intielege, ca tóte interesele suntu solidarie si ca tóte trebue se'si dé man'a, acea societate este scapata, viitoriulu seu nu mai póte fi amenintiatu. Candu eramu in strainetate, mi se dicea necontenitu de acei ce cunosceau tiér'a: „Dar' ce santeti dvóstra? Nu infasciasti nimicu, n'aveti le tiers-état, clasea de midilocu, basea societatiloru moderne." — Aviu dori se viia acei ce nu credeau in natiunea romana, se védia si se se convinga, ca elementulu de viétia esista. Cine póte in adeveru representá mai bine decatu acestu banchetu le tiers-état, clasea de midilocu, activitate natiunale, producerea? Aci suntu toti, comercianti, industriali, medici, proprietari, militari, etc. Totu ce formédza puterea unei natiuni, ce contribue prin activitatea sa la prosperitatea si marirea ei. Intre noi nu suntu parasiti; una societate care traiesce din munc'a sa, unde nu este parasitismu, nu se póte teme de anarchia. Numai acei cari n'au traitu cu cugetarea in societatea loru, cari au dormitu pré tardiu si cari, cum diseiu, nu si-au sterșu inca ochii, numai aceia se potu teme de anarchia. Dar' acei cari se scóla de diminétia si lucréza spre a trai, societatea ce traiesce din munc'a sa nu se teme nici ca'i va rapi cineva libertatea, nici de fantasm'a anarchiei, ca-ci acie pré bine; ca acolo unde este consciinti'a dreptului si a datoriei, nici un'a nici alt'a nu este cu putintia.

Béu dar' pentru prosperitatea, dainuirea eterna a acestei uniri, care ne va stringe totudeun'a cá asta séra fara altu scopu decatu comunitatea simtieminteloru. Se traiésca unirea tuturoru Romaniloru!"

Ministeriulu a primitu o reformare. Plecandu d. min. Dem. Bratianu in strainatate in caus'a cestiunii jurisdictiunii consulare, Stefanu Golescu trece la esterne. D. I. Bratianu la interne si ad-interim la finantie. D. Donicin la lucrarile publice si Antonu Arion la justitia. —

Depesie telegr. din „Monitoriu".

Berlinu 22 Nov. Diariulu „Roma" asigura, ca nóue bande de insurgenti au aparutu la frontiera, facundu jafuri si alte escese.

Florenti'a 22 Nov. „Opiniunea" dice ca corpulu de observatie din Itali'a centrale nu va fi inca disolvatu. Ministriulu renuncia la dreptulu de a presentá candidatulu seu pentru presiedinti'a camerei. Bavari'a adera la proiectulu de conferintia.

Parisu 23 Nov. „Francia" anuncia, ca guvernulu papale accepta in principiu invitatiunea la conferintia. Acésta hotarire s'a luatu dupa una lunga convorbire intre Papa si Sartiges. Asemenea se pare siguru, ca Itali'a nu va intardiá a face cunoscuta decisiunea sa. — „Etendard" desminte, ca Moustier prepara una alta circulara pentru conferintia, adaugandu ca stares actuale de negotiationi permite a se spera adunarea conferintiei in cateva septemani. In corpulu legislativu s'au autorisatu interpelatiune, asupra libertatii individuale a fostu respinsa.

Caus'a conferintieloru europene la Rom'a sta mai bine. Bavari'a, Spani'a, Portugali'a, Franci'a si Austri'a primira tramiterea de plenipotenti, si dupa formularea programei voru primi si Prusi'a si Angli'a. Papa inca s'a invoitu, se sci ca pe lunga esceptiuni.

In Franci'a suntu animele libe alitoru iritate pentru combaterea lui Garibaldi si in genere espeditiunea in Itali'a a facutu sange reu in francesi. In corpurile legislative séu concesu interpelari in caus'a Romei de unde vomu vedé intentiunile regimului francesu. — In Angli'a spandiurarea a 3 fenieni a facutu sange reu, unu meetingu de 20 mii angli tramisera pentru pardonu depotatiune, si nu fù respectate. — Mai adaugemu, ca Rusi'a tramise popi si oficiri la Tulcea etc. pentru preparerea reapucarii insurectiunei bulgarice in Balcanu pe la primavéra. — Caus'a Serbiei e totu incordata si Rusi'a e, care acitia focuiu. —

Cursurile la burra in 29. Nov. 1867 sta asia:

Galbini imperatesci	—	5 fl. 71 cr. v.
Augsburg	—	118 „ 75 „

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tiparulu lui
JOANE GOTT si fiiu HENRICU.